

Sygn. akt **I 1 C 1087/21 upr.**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2021 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny Sekcja ds. rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Małgorzata Żelewska

po rozpoznaniu w dniu 10 listopada 2021 roku w Gdyni

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **(...) sp. z o.o. z siedzibą we W.**

przeciwko **Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. w G.**

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powódki (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. na rzecz pozwanej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. w G. kwotę 917,00 zł (dziewięćset siedemnaście złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty – tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I 1 C 1087/21 upr.

UZASADNIENIE

(wyroku z dnia 10 listopada 2021 roku # k. 143)

Powódka (...) sp. z o.o. z siedzibą we (...) od pozwanej (...) Kasy O. #ciowo-Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. zapłać kwoty 1.812,19 z³ wraz z ustawowymi odsetkami za opó#nienie od dnia 21 kwietnia 2021 roku do dnia zapłać.

Warto#æ przedmiotu sporu stanowi³a ³czna suma kosztów kredytu poniesionych przez kredytobiorcê w czasie faktycznego trwania umowy kredytu, w tym kwota 94,56 z³ stanowi¹c¹ prowizjê za udzielenie kredytu oraz kwota 1.717,63 z³ stanowi¹c¹ odsetki, podlegaj¹ce zwrotowi z tytu³u sankcji kredytu darmowego.

L. procesow¹ powódka wywodzi³a z umowy cesji zawartej z konsumentem, a także udzielonego jej przez konsumenta pe³nomocnictwa do z³ożenia o#wiadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego.

(pozew # k. 3-6v.)

Pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłać wnios³a o oddalenia powództwa i zas¹dzenie na swój¹ rzecz kosztów procesu wed³ug norm przepisanych.

W uzasadnieniu zarzuci³a powódce brak legitymacji czynnej, przedawnienia roszczenia, naruszenie art. 5 k.c., a także zaprzeczy³a, aby zawarta z konsumentem umowa (...) opisane w pozwie naruszenia ustawy o kredycie konsumenckim.

(sprzeciw # k. 31-39v.)

Stan faktyczny:

Dnia 24 października 2013 roku A. S. złożyła do (...) Kasy O. #ciowo-Kredytowej im. F. S. w G. deklarację członkowską nr (...), zobowiązuje się do przestrzegania przepisów obowiązującego statutu i regulaminu. (...) do opłacenia wpisowego w kwocie 1,00 zł, wniesienia udziału w liczbie 1, opłacenia w terminie 6 miesięcy wkładu członkowskiego w wysokości 1,00 zł, a także zgodnie z § 10 pkt 3 statutu (...), zadeklarowała comiesięczne wpłaty na Indywidualnego Konto (...) (IKS) w wysokości 15,00 zł.

Statut pozwanego przewiduje obowiązek posiadania przez każdego członka Kasy rachunku systematycznego oszczędzania i gromadzenia na nim co miesiąc oszczędności w zadeklarowanej wysokości zgodnie z Regulaminem Indywidualnych Kont (...).

(dowód: deklaracja członkowska # k. 58, statut pozwanego # k. 47-57)

Dnia 29 kwietnia 2014 roku doszło do zawarcia umowy pożyczki nr (...) pomiędzy pozwaną S. O. #ciowo- (...) im. F. S. w G. (...) S.. Umowa (...) zawarta na okres od dnia 29 kwietnia 2014 roku do dnia 1 kwietnia 2024 roku. (...) kwota kredytu wynosiła 21.000,00 zł. Oprocentowanie kredytu było zmienne i w dniu zawarcia umowy (...) 15,5 % w skali roku. Za cel umowy wskazano dowolny cel konsumpcyjny. Pożyczka miała zostać wypłacona na wskazany w umowie rachunek.

W ust. 12 umowy określono rzeczywistą roczną stopę oprocentowania kredytu na 23,17 % oraz całkowitą kwotę do spłaty w dniu zawarcia umowy na 44.641,23 zł wraz z podaniem założeń, w oparciu o które ją wyliczono.

Szacowany całkowity koszt kredytu określono w punkcie 17. umowy na kwotę 23.641,23 zł.

Prowizja za udzielenie pożyczki wynosiła 1.470,00 zł. Oprócz niej pożyczkobiorca został obciążony opłatą przygotowawczą w kwocie 40,00 zł.

Pożyczkodawca zobowiązany był także do zapłaty kwoty 2.163,00 zł tytułem przystąpienia do grupowego ubezpieczenia POSADA.

W punkcie 30. umowy wskazano, że pożyczkobiorca ma prawo w każdym czasie do spłaty całości lub części pożyczki przed terminem określonym w umowie, poprzez dokonanie spłaty w kasie osobiście lub na wskazany w umowie rachunek bankowy. W przypadku spłaty pożyczki przed terminem określonym w umowie w braku odmiennej dyspozycji pożyczkobiorcy dokonane wpłaty zostaną zaliczone na poczet spłaty kapitału w taki sposób, że spłata zostanie przeznaczona w pierwszej kolejności na poczet najbliższej wymagalnej raty w kwocie odpowiadającej jej wysokości pomniejszonej o odsetki za okres od dnia dokonania wcześniejszej spłaty do dnia wymagalności raty oraz w dalszej kolejności na spłatę kapitału (szczegółowy sposób zaliczeń wskazano w umowie). Postanowiono również, że pożyczkobiorca poprzez złożenie oświadczenia stanowił, że do umowy może zostać odmiennie dyspozycją spłaty. Rozliczenie z pożyczkobiorcą z tytułu wcześniejszej spłaty kredytu nastąpi w terminie 14 dni od dokonania spłaty.

W punkcie 29. umowy pożyczki wskazano, że pożyczkobiorca ma prawo do odstąpienia od umowy w terminie 14 dni od zawarcia umowy bez podania przyczyny odstąpienia od niej. Wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy (...) załącznik nr 4 do umowy.

(dowód: umowa # k. 13-15)

Zgodnie z § 18 ust. 1 Regulaminu wypłata pożyczki/kredytu następuje m.in. po zapłacie należnych prowizji i opłat.

(dowód: regulamin # k. 68-73)

Dnia 12 grudnia 2014 roku A. S. dokonała całkowitej spłaty pożyczki.

(fakt bezsporny)

Dnia 16 lipca 2020 roku A. S. zawarła z powódkiem umowę cesji wierzytelności pieniężnej wynikającej z ww. umowy (...) jej w stosunku do pozwanej, obejmującej w szczególności wierzytelności o zwrot wszelkich nienależnie pobranych opłat i kosztów oraz o zwrot kosztów w związku z wcześniej spłatą ww. kredytu konsumenckiego oraz ze wszystkimi związanymi z tymi wierzytelnościami prawami (m.in. odsetkami za zwłokę i opóźnienie).

(dowód: umowa cesji # k. 17-18)

Dnia 1 marca 2021 roku pozwana dokonała całkowitego rozliczenia pożyczki w związku z jego wcześniej spłatą.

(fakt bezsporny)

Dnia 7 kwietnia 2021 roku A. S. udzieliła powódce pełnomocnictwa do złożenia oświadczenia wynikającego z art. 45 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim, przewidującego sankcję tzw. kredytu darmowego oraz do jego dalszego wykorzystania w kontaktach z właściwymi podmiotami zarówno w postępowaniu przedprocesowym, jak i w postępowaniu procesowym, w szczególności poprzez przesłanie złożonego oświadczenia do kredytodawcy.

(dowód: wórniki dokumentu # k. 22, 23, pełnomocnictwo poświadczony podpisem elektronicznym na piśmie # k. 104)

Pismem z dnia 8 kwietnia 2021 roku powódka # w imieniu A. S. # złożyła pozwanej oświadczenie o skorzystaniu z sankcji tzw. kredytu darmowego na podstawie art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim. J.#nie powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 1.812,19 zł # w terminie 7 dni. Oświadczenie odebrane zostało dnia 12 kwietnia 2021 roku.

(dowód: oświadczenie # k. 20-21, potwierdzenie nadania # k. 24-24v., wydruk z systemu śledzenia przesyłek # k. 25)

(...)iż, co następuje:

Przebieg stanu faktycznego zasadniczo był bezsporny pomiędzy stronami, za rozstrzygnięciem sprawy zależy wyłączenie od prawnej oceny ustalonych wyżej okoliczności faktycznych.

(...) zebrany materiał dowodowy (...) nie znalazł podstaw, aby kwestionować autentyczność przedstawionych przez strony dokumentów. Zależy bowiem należało, że żadna ze stron nie podniosła w toku niniejszego postępowania zarzutów co do autentyczności tych dokumentów, a nadto wymienione powyżej dokumenty zostały podpisane i nie noszą żadnych znamion podrobienia czy przerobienia. Dodatkowo, (...) na uwadze, że żadna ze stron nie zaprzeczyła, że osoby podpisane pod wyżej wskazanymi dokumentami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych # wyjątek

stanowi³o jedynie elektroniczne podpisanie dokumentu pe³nomocnictwa przez konsumenta. Natomiast prywatna opinia pozwanej oraz kopie wyroków wydanych w innych sprawach nie mia³y znaczenia dla rozstrzygnięcia, albowiem po pierwsze s¹d nie by³ nimi zwi¹zany, a po drugie stanowi³y wyraz stanowiska procesowego stron.

W pierwszej kolejno#ci rozważyć należa³o zarzut legitymacji procesowej powódki. Legitymacja procesowa jest przes³ank¹ materialnoprawnej skuteczno#ci powództwa i oznacza wynikaj¹ce z przepisów prawa materialnego uprawnienie do wyst¹pienia w danym procesie w charakterze powoda (legitymacja procesowa czynna) oraz pozwanego (legitymacja procesowa bierna). Legitymacja procesowa jest przy tym pozytywn¹ przes³ank¹ jurysdykcyjn¹, podlegaj¹c¹ ocenie na podstawie przepisów prawa materialnego, zatem jej ewentualny brak skutkuje oddaleniem powództwa. Legitymacja czynna powódki wynika³a z przeniesienia jej w trybie art. 509 § 1 k.c., zgodnie z którym wierzyciel może bez zgody d³uźnika przenie#æ wierzytelno#æ na osobę trzeci¹ (przelew), chyba że sprzeciwia³oby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo w³a#ciwo#ci zobowi¹zania. (...) cesji za skutecn¹. (...) bowiem oznaczon¹ wierzytelno#æ pieniężn¹ s³uż¹c¹ pożyczkobiorcy jako cedentowi przeciwko pozwanej, przy czym bez znaczenia pozostawa³a podstawa prawna tej wierzytelno#ci. T.#æ umowy należy wyk³adaæ przez pryzmat kryteriów oznaczonych w art. 65 § 2 k.c. Nie by³o konieczne, aby podstawa prawna dochodzonego roszczenia wskazana zosta³a wprost w umowie. W konsekwencji umowa cesji (...) skutek rozporz¹dzaj¹cy, o którym mowa w art. 510 k.c. (...) powstanie wierzytelno#ci o zwrot kosztów kredytu i zap³aconych od niego odsetek powstaje nie wcze#niej, niż z chwil¹ z³ożenia przez kredytobiorcę o#wiadczenia o charakterze prawokszta³utuj¹cym, o którym mowa w przepisie art. 45 ust. 1 u.k.k. Na podstawie umowy cesji wierzytelno#ci konsument przeniós³ na powódkę także wierzytelno#ci przysz³e, a powstanie wierzytelno#ci z art. 45 ust. 1 u.k.k. zależa³o od skutecznego z³ożenia o#wiadczenia o skorzystaniu z przewidzianego przepisem uprawnienia. Powódka posiadaj¹c stosowne uprawnienie z³oży³a takie o#wiadczenie. (...) w tym przedmiocie zosta³o z³ożone elektronicznie z kwalifikowanym podpisem przy użyciu platformy (...) sp. z o.o. z siedzib¹ w W.. Podmiot ten wpisany jest w rejestrze niekwalifikowanych us³ug zaufania prowadzonego przez Narodowy Bank Polski na podstawie i w zakresie rzeczowym okre#lonym przepisem art. 6 ustawy z dnia 5 wrze#nia 2016 roku o us³ugach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (t.j. Dz.U. z 2019r., poz. 162 ze zm.) # (...) Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 23 lipca 2014 roku w sprawie identyfikacji elektronicznej i us³ug zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylaj¹ce dyrektywę (...) (eIDAS) (Dz. Urz. UE L 257 z 28.07.2014, s. 73) # w zakresie us³ug sk³adania podpisu elektronicznego, us³ug obs³ugi podpisywania elektronicznego dokumentów poprzez platformę A. (zob. (...) Centrum (...) [NCCert], dostęp do rejestru: (...) Podmiot ten należa³o zatem zakwalifikowaæ jako dostawcę us³ug zaufania, co zgodnie z definicj¹ zawart¹ w art. 3 pkt 19 ww. (...) oznacza osobę fizyczn¹ lub prawn¹, która #wiadczy przynajmniej jedn¹ us³ugę zaufania, jako kwalifikowany lub niekwalifikowany dostawca us³ug zaufania. (...) także na uwadze, że przewidziana z art. 45 ust. 1 u.k.k. forma pisemna jest form¹ zastrzeżon¹

ad probationem (art. 74 § 1 k.c.), a więc jej ewentualne niezachowanie nie skutkuje nieważno#ci¹ (art. 73 § 1 k.c.). Zgodnie z art. 99 § 1 k.c. pe³nomocnictwo szczególne wymaga szczególnej formy tylko w razie, gdy dla czynno#ci, do której upoważnienia, zastrzeżona jest forma szczególna pod rygorem nieważno#ci, a więc przepis ten w ogóle nie odnosi się do pe³nomocnictw upoważniaj¹cych do czynno#ci, co do których zastrzeżono formę ad probationem. W niniejszej sprawie nie dowodzono na podstawie zeznań czy przes³uchania stron, a ponadto dokonanie czynno#ci (z³ożenie o#wiadczenia z art. 45 u.k.k. jak i udzielenie pe³nomocnictwa), jest nie tylko uprawdopodobnione, ale i udowodnione za pomoc¹ pisma (art. 74 § 1 i 2 k.c.) (por. wyrok z uzasadnieniem (...) Rejonowego dla miasta sto³ecznego W. w W. z dnia 02.08.2021r., sygn. akt I C 1622/21, niepubl.). Dla oceny

z³ożenia o#wiadczania woli znajduje więc zastosowanie norma art. 60 k.c. (wed³ug której z zastrzeżeniem wyj¹tków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonuj¹cej czynno#ci prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej). Norma ta usankcjonowana została ww. (...) oraz implementuj¹c¹ je ustaw¹. O#wiadczenie w postaci elektronicznej nie może być utożsamiane przy tym z elektroniczn¹ form¹ czynno#ci prawnej (art. 78 k.c.) zrównan¹ w skutkach prawnych z form¹ pisemn¹. Dla zachowania tej formy konieczne jest z³ożenie o#wiadczania woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Natomiast o#wiadczaniem w postaci elektronicznej (art. 60 k.c.) będzie każde o#wiadczenie utrwalone (a także przes³ane) za pomoc¹ elektronicznych technologii komunikowania się (utrwalania o#wiadczeń). (...)żone do akt sprawy po#wiadczone za zgodno#æ z orygina³em wydruki w postaci karty podpisów stanowi¹ odzwierciedlenie o#wiadczeń woli sk³adanych w postaci elektronicznej i w taki też sposób dokumentowanych (przez cyfrowy zapis tre#ci o#wiadczania na no#niku danych). Wydruki maj¹ charakter wtórny w stosunku do dokumentu w postaci elektronicznej zawieraj¹cego o#wiadczenie z³ożone drog¹ elektroniczn¹. Wydruki odzwierciedlaj¹ przy tym wy³cznie jedn¹ warstwê informacji zawartych w dokumencie w postaci elektronicznej # warstwê tekstow¹ dokumentu sporz¹dzonego w postaci elektronicznej # a więc w postaci ci¹gu danych zapisanych binarnie, dla których odczytania konieczne jest posiadanie urz¹dzenia elektronicznego wyposażonego w odpowiednie oprogramowanie informatyczne). W nauce prawa dla okre#lenia takich dokumentów wprowadza wprost pojęcie dokumentów wtórnych (wtórników - por. np. K. M., Dokumenty i ich wtórniki w postêpowaniu cywilnym, (...) 2016 nr 3 str. 461), wskazuj¹c na ich specyfikê (również w aspekcie pobrania wiarygodno#ci i mocy dowodowej), wynikaj¹c¹ z zależno#ci od dokumentu pierwotnego w tym też możliwo#ci manipulacji tre#ci¹ dokumenty wtórnego). Z.żno#æ ta nie oznacza, że dokument wtórny pozbawiony jest waloru dowodowego w procesie cywilnym. W tym kontek#cie zwrócić należy uwagê na tre#æ przepisów art. 245 i 308 k.p.c. definiuj¹cych procesowoprawne pojęcie dokumentu. Norma art. 245 k.p.c. stanowi, że przepisy o dowodzie z dokumentu stosuje się do dokumentów zawieraj¹cych tekst, umożliwiaj¹cych ustalenie ich wystawców. Z kolei art. 308 k.p.c. przewiduje, że dowody z innych dokumentów niż wymienione w art. 243 k.p.c., w szczególno#ci zawieraj¹cych zapis obrazu, d#wiêku albo obrazu i d#wiêku, s¹d przeprowadza, stosuj¹c odpowiednio przepisy o dowodzie z oglêdzin oraz o dowodzie z dokumentów. Ustawodawca odst¹pi³ więc od definiowania dokumentu jako (wy³cznie) o#wiadczania w formie pisemnej opatrzonego w³asnorêcznym podpisem, przyjmuj¹c na potrzeby prawa procesowego szerok¹ definicjê dokumentu (zbieñ¹ z obowi¹zuj¹c¹ w prawie materialnym # art. 773 k.c., przewiduj¹cym że dokumentem jest no#nik informacji umożliwiaj¹cy zapoznanie się z jej tre#ci¹). W obecnym stanie prawnym jedynie z dokumentem prywatnym (a więc dokumentem sporz¹dzonym w formie pisemnej lub formie elektronicznej) ustawodawca wi¹że prawne domniemanie prawdziwo#ci i pochodzenia dokumentu od osoby, która go podpisa³a. (...) art. 245 k.p.c. nie jest obecnie więc definiowanie dokumentu w procesie cywilnym, lecz prawne wyodrêbienie dowodu z dokumentu prywatnego i powi¹zanie jedynie z t¹ kategori¹ dokumentów domniemania prawnego z art. 253 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. Innymi s³owy dokument mieszcz¹cy się w kategorii, o której mowa w art. 243 k.p.c. lub 308 k.p.c. lecz nie spe³nij¹cy cech dokumentu prywatnego o których mowa w art. 245 k.p.c. nie korzysta z domniemania prawdziwo#ci i pochodzenia, co prawnie przek³ada się na ciêżary w zakresie dowodzenia w przypadku zakwestionowania autentyczno#ci lub pochodzenia dokumentu. Nie można jednak twierdziæ, że dokument taki pozbawiony jest waloru dowodowego. W tym kontek#cie zwrócić też należy uwagê na tre#æ art. 46 ww. (...), zgodnie z którym nie jest kwestionowany skutek prawny dokumentu elektronicznego ani jego dopuszczalno#æ jako dowodu w postêpowaniu s¹dowym wy³cznie z tego powodu, że dokument ten ma postacê elektroniczn¹. Nadto w art. 25 ust. 1 tego (...) wskazano, że podpisowi elektronicznemu nie można odmówiæ skutku prawnego ani dopuszczalno#ci jako dowodu w postêpowaniu s¹dowym wy³cznie z tego powodu, że podpis ten ma postacê elektroniczn¹ lub że nie spe³nia wymogów dla kwalifikowanych podpisów elektronicznych. Zgodnie z zasadami dotycz¹cymi stosowania prawa

unijnego s¹d krajowy państwa b¹cego cz³onkiem Unii Europejskiej jest zobowi¹zany do bezpo#redniego stosowania tej regulacji. Zatem tak¹e z tego aktu prawnego wynika zakaz pozbawiania waloru procesowego dokumentów w postaci elektronicznej jedynie ze wzgl¹du na sposób ich kreacji (por. wyrok S¹du Apelacyjnego w S. z dnia 05.06.2020r., I ACa 31/20, LEX nr 3109810).

(...)é#sze rozwa#ania na grunt niniejszej sprawy nale#a³o mieæ na uwadze, æ do akt sprawy powódka # w odparciu zarzutów pozwanej # z³o#y³a nadto elektroniczn¹ warstwê danych pochodz¹cych z no#nika informatycznego, których obraz przedstawia³ z³o#ony wcze#niej wtórnik. W tej sytuacji powódka wykaza³a skuteczne udzielenie jej pe³nomocnictwa do z³o#enia o#wiadczenia wynikaj¹cego z art. 45 u.k.k.

W konsekwencji nale#a³o uznaæ, æ o#wiadczenie o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego zosta³o z³o#one w imieniu kredytodawcy przez powódkê dnia 12 kwietnia 2021 roku.

P. prawn¹ powództwa stanowi³ przepis art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, który stanowi, æ w przypadku naruszenia przez kredytodawcê art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c konsument, po z³o#eniu kredytodawcy pisemnego o#wiadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu nale#nych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie. Z.ýæ jednak nale#a³o, æ na dzieñ zawierania umowy ww. przepis nie zawiera³ mo#liwo#ci skorzystania z sankcji kredytu darmowego w razie naruszenia art. 33a i art. 36a-36c u.k.k. Sankcja kredytu darmowego polega zatem na uprawnieniu konsumenta do sp³aty kredytu bez odsetek i innych kosztów kredytu nale#nych kredytodawcy. Art. 45 u.k.k. implementuje art. 23 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 roku w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylaj¹ca dyrektywê Rady 87/102/EWG (Dz.U.UE L 133/66 z dnia 22 maja 2008 r.), który nakazuje stosowanie skutecznych, proporcjonalnych i odstrasza¹cych sankcji, maj¹cych zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjêtych zgodnie z t¹ dyrektyw¹. Art. 45 jest przepisem o charakterze sankcyjnym, wysoce restrykcyjnym wobec kredytodawców i dlatego nie mo#e byæ poddany wyk³adni rozszerzaj¹cej. Celem sankcji kredytu darmowego jest pozbawienie kredytodawcy prawa do pobierania odsetek i innych op³at okre#lonych w umowie z tytu³u udzielonego kredytu za naruszenie obowi¹zków informacyjnych. Sankcja ta w daleko id¹cy sposób modyfikuje tre#æ stosunku prawnego ³¹cz¹cego kredytodawcê z konsumentem na niekorzy#æ tego pierwszego. Co do zasady zatem przepisy sankcjonuj¹ce dane postêpowanie powinny byæ mo#liwie #ci#le interpretowane nie pozwalaj¹c na pojawienie siê obszarów niepewno#ci prawnej.

Zgodnie z przepisem art. 45 ust. 5 u.k.k. uprawnienie do skorzystania z sankcji kredytu darmowego wygasa po up³ywie roku od dnia wykonania umowy. Ustawodawca nie sprecyzowa³, co rozumie pod pojêciem #wykonania# umowy, co doprowadzi³o do powstania ró#nych interpretacji tego terminu w orzecznictwie s¹dów powszechnych. (...) koncepcja, w my#l której moment, od którego zaczyna biec roczny termin na wyga#niêcie uprawnienia konsumenta do z³o#enia o#wiadczenia o sankcji kredytu darmowego, oznacza przede wszystkim stan, w którym wszelkie zobowi¹zania obu stron umowy o kredyt konsumencki zosta³y w pe³ni wykonane, nie mo#na odnosiæ tego wy³cznie do wykonania zobowi¹zania po stronie kredytodawcy. Nie ma przy tym znaczenia, czy zosta³y one wykonane w terminie, dobrowolnie, czy te# przymusowo, np. w drodze egzekucji komorniczej. N.ýy przy tym zaznaczaæ, æ chodzi tutaj o zobowi¹zania okre#lone tre#ci¹ umowy o kredyt konsumencki bez uwzglêdnienia skutków sankcji kredytu darmowego (por. wyrok S¹du Rejonowego w S. z dnia 28.09.2017r., sygn. akt I C 531/17, LEX nr 2374797 i wyrok S¹du Rejonowego w G. z dnia 07.07.2017r., sygn. akt X C 615/17, LEX nr 2491273).

Zgodnie z inn¹ koncepcj¹ zwrot #wykonanie umowy# u#yty w art. 45 ust. 5 u.k.k., od którego zaczyna biec roczny termin na wyga#niêcie uprawnienia konsumenta do z³o#enia o#wiadczenia o sankcji kredytu darmowego, oznacza

dzień wykonania umowy przez pożyczkodawcę, czyli dzień przekazania kwoty pożyczki. P. ma za tym fakt, że w przeciwnym wypadku unicestwiony byłby cel tego przepisu. Ma on za zadanie ograniczyć uprawnienie konsumenta krótkim terminem prekluzyjnym, tak aby ustabilizować stosunek prawny i aby pożyczkodawca nie pozostawał w nieskończoności w niepewności co do zakresu swojej wierzytelności. Gdyby za wygaśnięciem uprawnienia zależało od wykonania umowy przez pożyczkobiorcę (konsumenta), mógłby on przez jej celowe niewykonanie odwlekać upływ tego terminu. Niedopuszczalne jest, aby jedna ze stron stosunku prawnego mogła według własnej woli regulować rozpoczęcie biegu (por. wyrok S¹du O. w P. z dnia 13.06.2018r., XIV C 1375/17, LEX nr 2515155).

W ocenie (...) termin, o którym mowa w art. 45 ust. 5 u.k.k. rozpoczyna swój bieg z chwilą wykonania umowy przez kredytobiorcę, a zatem z chwilą całościowej spłaty kredytu czy pożyczki. Nie ma podstaw do przyjęcia, że ustawodawca miał na myśli wyznacznie wykonanie umowy ze strony pożyczkodawcy. Interpretacja taka byłaby niekorzystna dla konsumenta, zwłaszcza w sytuacji, gdy spłata kredytu na mocy umowy zostaje odroczone w czasie na kilka lat. Z chwilą wypłaty kredytu umowa zostaje wykonana tylko przez jedną jej stronę, ale wciąż nie zostaje wykonana przez konsumenta. O stanie wykonania umowy można mówić dopiero wtedy, gdy obie strony wywiążą się z głównych obowiązków z niej wynikających, czyli kredytodawca kredyt wypłaci, a kredytobiorca go spłaci. Moment, w którym dochodzi do całościowej spłaty kredytu jest dla kredytobiorcy zawsze znany i spłaty do ustalenia i jednocześnie prowadzi do wygaśnięcia roszczeń kredytodawcy w stosunku do kredytobiorcy. W ocenie S¹du od tej chwili należy liczyć termin do złożenia prawokształtującego oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego. Omawiany termin ma charakter prekluzyjny i jest do krótki i roczny. W przekonaniu S¹du ratio legis takiego uregulowania sprowadza się do konieczności uniknięcia stanu niepewności prawnej po stronie kredytodawcy co do tego czy może, czy też nie może liczyć na zysk związany z zawartą umową. Pół przepis, jak zaznaczono na początku, ma charakter bardzo restrykcyjny w stosunku do kredytodawców i stanowi wyjątek od reguły odpłatności umów kredytowych, musi być on również interpretowany ściśle i restrykcyjnie. Dlatego nie można uwzględnić argumentacji strony powodowej, jakoby termin do złożenia oświadczenia woli o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego nie rozpoczął biegu, ponieważ pozwany nie zwrócił kredytobiorcy proporcjonalnej części prowizji w związku z wcześniejszą spłatą kredytu w myśl art. 49 u.k.k. Należy zauważyć, że kredytobiorczyni spłaciła kredyt w 2014 roku, a oświadczenie z art. 45 ustawy złożono w 2021 roku. Przy przyjęciu interpretacji powódki, kredytobiorca mógłby dowolnie wydłużać sobie termin do złożenia wskazanego oświadczenia oczekując na zwrot proporcjonalnej części prowizji, ale jednocześnie nie podejmując żadnych działań w kierunku uzyskania tego zwrotu, w szczególności, nie wzywając kredytodawcy do zapłaty. Wówczas dochodziłoby do atwego obejścia przepisu, który w swym założeniu ma być restrykcyjny i wprowadzać krótki, nieprzywralalny i prowadzący do wygaśnięcia roszczenia termin na złożenie oświadczenia. Poza tym, należy zauważyć, że obowiązek zwrotu odpowiedniej części kosztów kredytu w razie jego wcześniejszej spłaty wynika nie bezpośrednio z umowy, ale z ustawy o kredycie konsumenckim (art. 49).

Z tych względów S¹d uznaje, iż roszczenie pożyczkobiorcy zostało sprekludowane, a powództwo wniesione po upływie terminu, o którym mowa w art. 45 ust. 5 u.k.k. i z tego względu jest niezasadne.

Należy od powyższych argumentów (...), że część zarzutów związanych z rzeczoną umową pożyczki zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie należy zaznaczyć, że ocena zgodności kwestionowanej w pozwie umowy pożyczki z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim musi być przeprowadzona z uwzględnieniem wersji ustawy obowiązującej w dacie zawarcia umowy, tj. 29 kwietnia 2014 roku (Dz.U. z 2013 r. poz. 1567 zm.), a nie wersji ustawy obowiązującej obecnie.

Powódka zarzuca³a, że umowa pożyczki narusza przepis art. 30 ust. 1 pkt 4 u.k.k. poprzez nieprawid³owe wskazanie ca³kowitej kwoty kredytu w takiej wysokości, która nie zosta³a udostępniona (faktycznie przekazana kredytobiorcy). Kredytobiorca uwzględni³ bowiem w tej kwocie koszty, które kredytobiorca musia³ ponie³æ m.in. prowizjê za udzielenie kredytu, które to koszty zosta³y skredytowane. Z tym zarzutem wi¹za³ siê zarzut naruszenia art. 30 ust. 1 pkt 7 u.k.k. poprzez wskazanie b³ędnej rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania oraz ca³kowitej kwoty do zap³aty przez konsumenta, co wynikaæ mia³o z definicji art. 5 ust. 10 u.k.k. a definiuj¹cego stopê oprocentowania kredytu.

Zgodnie z art. 5 pkt 7 tej ustawy ca³kowita kwota kredytu stanowi sumê wszystkich #rodków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt. Dopiero ustaw¹ o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad po#rednikami kredytu hipotecznego i agentami z dnia 23 marca 2017 roku (Dz.U. z 2017 r. poz. 819 ze zm.) doprecyzowano powyższ¹ definicjê wskazuj¹c, że ca³kowita kwota kredytu to maksymalna kwota wszystkich #rodków pieniężnych nieobjmuj¹cych kredytowanych kosztów kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt, a w przypadku umów, dla których nie przewidziano tej maksymalnej kwoty, suma wszystkich #rodków pieniężnych nieobjmuj¹cych kredytowanych kosztów kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt.

Punktem wyj#cia dla wyk³adni pojęcia #ca³kowitej kwoty kredytu# # równie# w stanie prawnym obowi¹zuj¹cym w dniu zawarcia umowy # jest odwo³anie siê do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 roku w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylaj¹cej dyrektywê Rady 87/102/EWG. W orzeczeniu T. S.#ci Unii Europejskiej z dnia 26 kwietnia 2016 roku przypomniano, że #w art. 3 lit. h) dyrektywy pojęcie #ca³kowitej kwoty do zap³aty przez konsumenta# zdefiniowane zosta³o jako #suma ca³kowitej kwoty kredytu i ca³kowitego kosztu kredytu ponoszonego przez konsumenta#. (...) kwota kredytu w rozumieniu art. 3 lit. l) i art. 10 ust. 2 dyrektywy (...) nie obejmuje żadnych kwot, których przeznaczeniem jest wywi¹zanie siê ze zobowi¹zań podjętych w ramach odno#nej umowy o kredyt, takich jak koszty administracyjne, odsetki, op³ata za udzielenie kredytu czy wszelkie inne typy kosztów, które musi ponie#æ konsument.# W wyniku szerszych rozwa# (...) na stanowisku, że #art. 3 lit. l) i art. 10 ust. 2 dyrektywy (...), a tak#e pkt I za³icznika I do rzeczowej dyrektywy nale#y interpretowaæ w ten sposób, że ca³kowita kwota kredytu i kwota wyp³at okre#laj¹ ca³o#æ kwot udostępnianych konsumentowi, co wyklucza kwoty powi¹zane przez kredytodawcê z pokryciem kosztów zwi¹zanych przez kredytodawcê z udzieleniem odno#nego kredytu, które to kwoty nie s¹ w rzeczywisto#ci wyp³acane konsumentowi#. Na pogl¹d ten powo³a³ siê równie# (...) N.ższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 30 stycznia 2019 roku w sprawie o sygn. akt I NSK 9/18 (LEX nr 2643248), odnosz¹c siê do stanu prawnego art. 5 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim obowi¹zuj¹cego w dniu zawarcia umowy (...) przedmiotem niniejszego rozstrzygniêcia, nie mia³ w¹tpliwo#ci, że #w aktualnym stanie prawnym nie jest dopuszczalne prezentowanie tej samej kwoty (np. op³aty przygotowawczej, prowizji, itp.) zarówno w ramach ca³kowitej kwoty kredytu, jak i w kosztach kredytu. I to nawet wówczas, gdy sk³adniki kosztów kredytu s¹ kredytowane przez kredytodawcê. Za tak¹ te¹ przemawia wyra#na tre#æ art. 5 pkt 7 u.k.k. (#ca³kowita kwota kredytu to maksymalna kwota wszystkich #rodków pieniężnych nieobjmuj¹cych kredytowanych kosztów kredytu...#)#. Szczególnie wa#kie jest stwierdzenie (...) N.ższego: #Mimo braku wyra#nego wy³czenia w poprzedniej tre#ci art. 5 pkt 7 u.k.k. #kredytowanych kosztów kredytu# nie oznacza³o to, że w poprzednim stanie prawnym praktyka powo³a dopuszczalna. Innymi s³owy, równie# na tle poprzedniego brzmienia art. 5 pkt 7 u.k.k. koszty zwi¹zane z udzieleniem kredytu nie mog³y stanowiaæ czê#ci #ca³kowitej kwoty kredytu#, nawet wówczas, gdy kredytodawca udzieli³ kredytu przeznaczonego na poniesienie tych kosztów. W konsekwencji, #ca³kowita kwota kredytu# obejmuje jedynie tê kwotê, która zosta³a faktycznie oddana do swobodnej dyspozycji konsumenta#.

Na tle powyższych rozważań zmianie definicji ca³kowitej kwoty kredytu na gruncie należy traktować jako doprecyzowanie pojęcia. (...) dokonana przez (...) N.ższy nie pozostawia w tym zakresie wątpliwości.

(...) wyżej orzeczenie (...) w sprawie C-377/14 stanowi³o punkt wyjścia również dla rozważań poczynionych w uzasadnieniu wyroku S¹du Apelacyjnego w W. z dnia 15 lutego 2017 roku w sprawie VI ACa 560/16 (LEX nr 2279527), w którym uznano, że na tle art. 5 pkt 7 u.k.k. ca³kowita kwota kredytu oznacza rodki faktycznie udostępnione konsumentowi, a to oznacza, że w konsekwencji konsument jest zobowiązany do uiszczenia odsetek naliczanych tylko od rodków faktycznie udostępnionych konsumentowi, a więc od ca³kowitej kwoty kredytu. Brak więc podstaw do obciążania konsumenta odsetkami od kosztów kredytu, nawet w wypadku udzielenia kredytu w celu sfinansowania tych kosztów.

Również w orzecznictwie Prezesa UOKiK przyjmowano pogląd, że ca³kowita kwota kredytu (w rozumieniu art. 5 pkt 7 u.k.k.) nie obejmuje kosztów, które mają być pokryte z kapitału kredytu. Wniosek taki wynika z porównania art. 5 pkt 6 u.k.k. oraz art. 5 pkt 7 u.k.k. Pozwala to na uniknięcie dwukrotnego uwzględniania kosztów w ca³kowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta zdefiniowanej w art. 5 pkt 8 u.k.k. (por. m.in. decyzja Prezesa UOKiK nr (...) z 12.03.2013 r.; decyzja Prezesa UOKiK nr (...) z 10.05.2013 r.; decyzja Prezesa UOKiK nr RŁO (...) z 21.06.2013 r.; decyzja Prezesa UOKiK nr (...) z 9.10.2013 r.; decyzja Prezesa UOKiK nr (...) z 30.12.2015 r.; decyzja Prezesa UOKiK nr (...) z 8.08.2016 r., decyzja Prezesa UOKiK nr (...) z 28.12.2016 r., publ. www.uokik.gov.pl, a także pismo Prezesa UOKiK z 20.02.2012 r., (...)076-118/11/BK, (...) 2012, nr 9.) Omawiane stanowisko znajduje poparcie w orzecznictwie (...) (por. np. wyrok (...) z 6.05.2015 r., XVII AmA 5/14, LEX nr 2155798; wyrok (...) z 3.12.2015 r., XVII AmA 124/14, LEX nr 2155537; wyrok (...) z 11.12.2015 r., XVII AmA 125/14, LEX nr 1973757; wyrok (...) z 26.01.2016 r., XVII AmA 165/13, LEX nr 1997815; wyrok (...) z 20.12.2016 r., XVII AmA 53/16, LEX nr 2206139, a także wyrok SA w Warszawie z 12.12.2016 r., VI ACa 1213/15, LEX nr 2974033) - (zob. T. Czech [w:] Kredyt konsumencki. Komentarz, wyd. II, Warszawa 2018, art. 5.).

P.ższe judykaty pozostają aktualne również wobec zmiany w 2014 roku legalnej definicji stopy oprocentowania, która przed zmianą odnosiła się do ca³kowitej kwoty kredytu, natomiast później do wypłaconej kwoty. W kontekście rozważań dotyczących definicji ca³kowitej kwoty kredytu w niniejszej sprawie nie ma to jednak znaczenia, skoro również za rządów wcześniejszej ustawy niedozwolone byłoby wliczanie do ca³kowitej kwoty kredytu kwot, które nie zostały wypłacone.

Argumentacja oparta na zmianach definicji ustawowych zawartych w art. 5 u.k.k. jest chybiona również z innego powodu. Jak (...) N.ższy w uchwale z dnia 12 grudnia 2019 roku (III CZP 45/19, OSNC 2020/10/83) w powołaniu na wyrok (...) z dnia 13 listopada 1999 r., w sprawie C-106/89, w którym ten wskaza³, że wynikające z dyrektywy zobowiązanie państw członkowskich do osiągnięcia rezultatu przewidzianego przez dyrektywę, podobnie jak przewidziany na mocy art. 5 Traktatu (przenumerowanego przez Traktat z Amsterdamu na art. 10 WE [a po wejściu w życie Traktatu z Lizbony # na art. 4 ust. 3 (...)] obowiązek podjęcia wszelkich właściwych rodków ogólnych lub szczególnych w celu zapewnienia wykonania tego zobowiązania, ciąży na wszystkich organach państw członkowskich, w tym, w ramach ich jurysdykcji, również na sądach. Wynika stąd, że stosując prawo krajowe, bez względu na to, czy sporne przepisy zostały przyjęte przed czy po wydaniu dyrektywy, sąd krajowy, który musi dokonać jej wykładni, powinien tego dokonać, tak dalece jak to tylko możliwe, zgodnie z brzmieniem i celem dyrektywy, po to, by osiągnięty przewidywany przez nią rezultat, i w ten sposób zastosować się do wymogów przepisu art. 189 akapit trzeci Traktatu (przenumerowanego przez Traktat z Amsterdamu na art. 249 akapit trzeci WE (a po wejściu w życie Traktatu z Lizbony # na art. 288 akapit czwarty (...))).

Zasada powszechnego związania wykadni prawa unijnego dokonanej przez (...) wynika z istoty i funkcji postępowania prejudycjalnego oraz autonomii prawa unijnego względem prawa krajowego znajduje potwierdzenie w orzecznictwie samego (...) (zob. wyroki: z dnia 27 marca 1980 r., 61/79; z dnia 4 czerwca 2009 r., C-8/08, 10 kwietnia 1984 r., C-14/83, oraz w orzecznictwie (...) N.ższego (zob. m. in. wyroki z dnia 10 kwietnia 2019 r., II UK 504/17, z dnia 5 grudnia 2019 r., III PO 7/18, postanowienie składu siedmiu (...) N.ższego z dnia 2 sierpnia 2018 r., III UZP 4/18, OSNP 2018 nr 12, poz. 165).

Z.żæ należaó, iż ustawa o kredycie konsumenckim stanowi implementację Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 roku w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę 87/102/EWG. Dyrektywa ta dokonuje harmonizacji krajowych przepisów prawnych dotyczących udzielania kredytu konsumenckiego. Harmonizacja ta ma charakter całkowity, co oznacza, że państwu członkowskim nie wolno, co do zasady, wprowadzać rozwizań odmiennych od przewidzianych dyrektywą, choćby miały na celu silniejszą ochronę konsumentów (art. 22 ust. 1 oraz motyw 9 preambuły dyrektywy 2008/48/WE). (...) sytuacje, w których sama dyrektywa pozostawia państwu członkowskim decyzję co do uregulowania określonej kwestii # zob. w szczególności art. 2 ust. 5 i ust. 6, art. 4 ust. 2 lit. c, art. 5 ust. 6, art. 6 ust. 2, art. 8 ust. 1, art. 10 ust. 5 lit. f, art. 14 ust. 2 i ust. 6, art. 16 ust. 4 dyrektywy 2008/48/WE (por. K. Osajda (red.), Tom VII. Prawa konsumenckie. Komentarz, Warszawa 2019, wyd.2, 2019).

W świetle powyższego należaó uznać, że wykładnia przepisów ustawy o kredycie konsumenckim, w tym w szczególności definicji całkowitej kwoty kredytu dokonywana powinna być przez pryzmat wykładni dokonanej przez (...) w wyroku w sprawie C-377/14.

Jak (...) N.ższy w powołanej wyżej uchwale: orzeczenie (...), które sądy krajowe, skoro wydanie przez sąd krajowy orzeczenia z oczywistym naruszeniem wyroku (...) może stanowić podstawę odpowiedzialności państwa członkowskiego za szkody wyrządzone jednostkom wskutek naruszenia prawa wspólnotowego (zobacz np. wyrok ETS z 30 września 2003 r., w sprawie C-224/01 K., pkt 56 i 57). Tak samo należy podejść w przypadku zignorowania przez sąd krajowy wykładni dyrektywy w sytuacji, gdyby przedmiot pytania prejudycjalnego byłby identyczny.

W niniejszej sprawie wskazano w umowie, że kwota udzielonej pożyczki (całkowita kwota kredytu) wynosi 21.000,00 zł, jednak nie została ona w całości pozostawiona do dyspozycji konsumenta. Mimo, że żadna ze stron nie złożyła potwierdzenia wypłaty środków na rzecz kredytobiorcy lub dyspozycji przelewów jak miało to miejsce w podobnych sprawach między stronami # wniosek taki wynika z analizy harmonogramu spłat (vide: k. 65-67). W kolumnie inne koszty ściennie wskazano kwoty 0,00 zł. Łączna kwota do zapłaty stanowi sumę kapitału w kwocie 21.000,00 zł wraz z odsetkami umownymi od tej kwoty. Oznacza to, że całkowita kwota kredytu obejmowała również skredytowane koszty, co potwierdziła pozwana, przedstawiając argumentację w tym zakresie (vide: k. 38v.). (...) na uwadze, że zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 3 Regulaminu, stanowił integralną część umowy: # (...) pożyczki/kredytu następuje po zapłacie należnych prowizji i opłat#. Zatem chronologicznie # co wynika wprost z zapisów umownych # wypłata pożyczki nie mogła nastąpić przed zapłatą prowizji.

Podobny mechanizm (...) Apelacyjny w W. w wyroku z dnia 30 października 2017 roku w sprawie o sygn. akt VII ACA 879/17 (LEX nr 2471048), gdzie w uzasadnieniu stwierdzono za stroną, że dopóki konsument nie uiści kwot należnych kontrahentowi z tytułu opłat i prowizji lub też nie zostaną one potrącone, nie może dojść do udostępnienia konsumentowi środków pieniężnych#. W tej sprawie (...), że uszności tego twierdzenia nie sprzeciwia się treść umowy pożyczki, gdzie ustalono, że pożyczka jest wypłacana w dniu podpisania umowy, w sposób określony przez pożyczkobiorcę#. W sprawie tej konsument składał dyspozycję potrącenia kwot stanowiących koszty pożyczki.

Wówczas (...), że nie wynika³o z tych dokumentów, że chociaż konsument sk³ada³ dyspozycję przelania #rodków w dniu udzielenia kredytu (wyp³aty kredytu), to oznacza³o to, iż czyni³ to w momencie dysponowania już #rodkami przyznanej kwoty kredytu. # Za #co najmniej nieuprawnione# uznano twierdzenie strony, że #nietrudno wyobrazić sobie, że konsument sk³ada dyspozycję w dniu udzielenia kredytu, a więc w dniu, w którym zyskuje pozytywn¹ decyzję o przyznaniu kredytu oraz że dyspozycja ta może zostać z³ożona także po zawarciu umowy, to jednak musi poprzedzić wyp³atę #rodków, czyli de facto udostępnienie ich konsumentowi. # Dalej powo³ano się na przyk³ad sytuacji podawanej przez K. E. w odniesieniu do jej Wytycznych w sprawie stosowania przepisów dyrektywy o kredycie konsumenckim dotyc¹cych rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, wydanych w celu ujednoczenia interpretacji przepisów dyrektywy we wszystkich państwach cz³onkowskich: #Jako przyk³ad Komisja podaje sytuację, w której udzielono konsumentowi pożyczki w kwocie 5.000 euro, przy czym koszt udzielenia konsumentowi kredytu w wysokości 100 euro jest wliczony w pulę udostępnion¹ konsumentowi i następnie potr¹cany jest w momencie wyp³aty #rodków. Faktycznie więc konsument może rozporz¹dzać jedynie kwot¹ 4.900 euro i to w³a#nie ta kwota powinna stanowić ca³kwit¹ kwotę kredytu. #

Zdaniem (...) mimo, że w umowie okre#lono przeznaczenie pożyczki na dowolny cel konsumpcyjny # konsumentowi w żadnym razie nie przys³ugiwa³a pe³na swoboda w zakresie wykorzystania sumy # zdaniem pozwanej # postawionej do jego dyspozycji w kwocie 21.000,00 z³.

Bez znaczenia pozostaje, że umowa nie wskazywa³a #ród³a finansowania kosztów pożyczki ani nie nak³ada³a obowi¹zku jej uiszczenia z kwoty pożyczki postawionej do dyspozycji konsumenta, tylko z tej przyczyny, że czê#ciowo czynno#æ ta wynika z przyjętej i stosowanej przez pozwan¹ procedury. Nie można uznać, aby najpierw dosz³o do wyp³aty pożyczki, a następnie zap³aty prowizji lub pozosta³ych kosztów, skoro Regulamin przewidywa³ odmienn¹ chronologię zdarzeń. Instytucja udzielaj¹ca pożyczki (kredytu konsumenckiego) nie ryzykowa³aby wyp³aty kwoty pożyczki, licz¹c na zap³atę kosztów kredytu po wykonaniu umowy ze swojej strony. (...) teoretycznie można za³ożyć, że pozwana mog³a udzielać odrębnej pożyczki na poczet sfinansowania kosztów innej pożyczki # jednak i ta pożyczka wi¹za³aby się z kolejnymi kosztami, a więc konieczno#ci¹ zawarcia kolejnej pożyczki na sfinansowanie kosztów drugiej pożyczki i tak dalej. Łańcuch ten mógł³by zostać przerwany pożyczk¹, która nie wymaga³aby poniesienia żadnych pozaodsetkowych kosztów kredytu, co wcale nie jest pewne (ewentualnie tak powsta³y ci¹g matematyczny mia³by granicę dopiero po udzieleniu kilkudziesięciu umów pożyczek przeznaczanych kolejno na pokrycie kosztów każdej poprzedniej pożyczki w sytuacji, gdy wysoko#æ prowizji zaokr¹glona zost³aby do 0,00 z³). Taka jest w³a#nie istota pozaodsetkowych kosztów kredytu # konsument zobowi¹zany jest do ich poniesienia (np. prowizji, op³aty przygotowawczej), ale pożyczkodawcy nie przys³uguje prawo do pobierania od tych kosztów odsetek (tak w obecnym jak i poprzednim stanie prawnym).

Odmierna wyk³adnia nie ujmuje w sposób kompleksowy perspektywy konsumenta, któremu winna zostać zapewniona efektywna i realna ochrona wynikaj¹ca z przepisów ustawy o kredycie konsumenckim i nie może być ograniczana przez #ci#le literaln¹ wyk³adniê zapisów umownych, również przypadku, kiedy czê#ciowo wyprowadzono je celem uniemożliwienia konsumentom dochodzenia roszczeń i kwestionowania niedozwolonych postanowień umownych.

Poza tym, w niniejszej sprawie umowa nie różnicowa³a kosztów zwi¹zanych z udzieleniem pożyczki pod względem ich zwi¹zania z czasem trwania umowy, a zatem brak jest jakichkolwiek podstaw do tego, by (...) w niniejszej sprawie wprowadza³ przedmiotowe rozróżnienie. Takie ukszta³towanie tre#ci umowy jest w ocenie (...) dopuszczalne w ramach zasady swobody umów (...) z tre#ci art. 353

1 k.c. i jako nie będące sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, z ustaw¹ oraz nie mające na celu obejście ustawy, nie jest dotknięte sankcją nieważności.

Obecnie nawet pozwana nie kwestionuje, że w przypadku wcześniejszej spłaty pożyczki przez pożyczkobiorcę # zobowiązana jest zwrócić pożyczkobiorcy wszystkie koszty składające się na całkowity koszt pożyczki (a więc nie tylko odsetki, ale i prowizje oraz inne koszty) proporcjonalnie do okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy # wielkości. Pozwana dokonała proporcjonalnego zwrotu prowizji od pożyczki w trybie art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim. (...) w sposób kompleksowy ustawę o kredycie konsumenckim przyznać należy, że zasadniczo nie istnieje zakaz pobrania od konsumenta jednorazowej kwoty na pokrycie kosztów kredytu, jednak w istocie spłacane s¹ okresowo wraz z kolejnymi ratami zobowiązania kredytowego. Z kolei jeżeli konsument poniósłby ten koszt ze środków własnych, co byłoby dla niego mniej korzystne, gdyż zostałby pozbawiony konkretnej kwoty pieniężnej na czas trwania umowy kredytowej, również ten koszt należałoby uznać za proporcjonalny do okresu, w którym umowa (...). Zatem obowiązek zapłaty kosztów pożyczki powstaje w momencie jej zawarcia i stanowi koszt rozłożony w czasie.

W konsekwencji (...), że pozwana pobierała odsetki od skredytowanych kosztów kredytu, w niniejszej sprawie była to nie tylko prowizja w kwocie 1.470,00 zł³, ale również opłata przygotowawcza # 40,00 zł³ oraz składka ubezpieczeniowa # 2.163,00 zł³. (...) #rodki te pochodzą z #rodków udzielonej pożyczki, czemu pozwana nie przeczyła i co przyznała w sprzecznie. Brak umownego zastrzeżenia pobrania od konsumenta kosztów pożyczki z kwoty pożyczki nie ma znaczenia, skoro faktycznie takie zdarzenie miało miejsce.

Wymienione wyżej zarzuty, funkcjonalnie związane, ³¹cznie okazały się zasadne. W kontekście powyższych rozważań niewątpliwie całkowita kwota kredytu została wskazana w wyższej wysokości, niż faktycznie udostępniona (przekazana kredytobiorcy). (...) zatem podniosła powódka, że kredytodawca uwzględnił w tej kwocie koszty, które kredytobiorca musiał ponieść m.in. prowizję za udzielenie kredytu, które to koszty zostały skredytowane. W tym kontekście oczywistym jest, że błędnie obliczono rzeczywistą roczną stopy oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta, skoro na kwotę tę składają się zawyżone odsetki umowne (pobierane także od skredytowanych kosztów pożyczki).

Co istotne, w wypadku obowiązków informacyjnych # wobec ogólnego sposobu sformułowania komentowanej regulacji # nie ulega wątpliwości, że sankcję kredytu darmowego będą mogły ponieść za sobą wszystkie postaci braku wywiązania się z tego wymagania: zarówno brak jego spełnienia, jak i spełnienie niewłaściwe. Do ostatniej grupy sytuacji należą natomiast, bez wątplenia, zarówno wypadki, w których wada informacji dotyczyła jej warstwy merytorycznej (brak przekazania wszystkich wymaganych informacji), jak i formalnej (przedstawienie informacji z naruszeniem ustawowego wymogu posłużenia się formularzem informacyjnym, sformułowanie jej w sposób niezrozumiały dla typowego adresata itd.) (Komentarz red. dr hab. K. O., Ustawa o kredycie konsumenckim, 2019, Wydanie 2, L.).

Powódka zarzuca także, że umowa pożyczki narusza przepis art. 30 ust. 1 pkt 10 u.k.k., który stanowi, że umowa o kredyt konsumencki, z zastrzeżeniem art. 31-33, powinna określać informację o innych kosztach, które konsument zobowiązany jest ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki, w szczególności opłatach, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, jeżeli są znane kredytodawcy, oraz warunki na jakich koszty te mogą ulec zmianie. Zarzut ten częściowo byłby zasadny. Umowa określała co prawda całkowitą kwotę kredytu, szacunkowy całkowity koszt kredytu, szacunkową wartość odsetek, koszt opłaty przygotowawczej # 40,00 zł³, prowizji z tytułu udzielania pożyczki # 1.470,00 zł³, składki ubezpieczeniowej # 2.163,00. Z tym, że jak już wyżej wskazano kwoty

te zostały wskazane przy przyjęciu błędnych założeń dotyczących całkowitej kwoty kredytu (kwoty wypłaconej). Natomiast pozostałe opłaty zostały szczegółowo określone w tabeli prowizji i opłat stanowiącej załącznik nr 3 do umowy # załącznik stanowi integralną część umowy. Brak jest podstaw do uznania, aby wysokość opłat była zawarta w regulaminie. Nadto w pkt 22 umowa określa opłaty za czynności windykacyjne. C. wskazuje należy, że w 2018 roku po interwencji Prezesa (...) Konkurencji pozwana (...) Kasa Oszczędnościowo - (...) im. F. S. w G. przestała pobierać opłaty za monity SMS oraz windykację terenową. Dodatkowo zmieniła opłaty za zawiadomienie/wezwanie wysyłane do konsumenta (maksymalnie mogły wynieść 3,94 zł). W niniejszej windykacja terenowa kosztowała 94,15 zł, (...) zł, a list 19,82 zł. (informacja prasowa Prezesa UOKiK z dnia 25.06.2018r., (...) uokik.gov.pl/aktualnosci.php?news_id= (...)). W niniejszej sprawie koszty te były niemal identyczne (monit telefoniczny) lub wyższe (windykacja terenowa # 150,00 zł, zawiadomienie # 35,00 zł). (...) to o tyle uzasadnione, ponieważ w rejestrze klauzul niedozwolonych zastrzega się brak uprawnienia instytucji finansowej do pobierania ryczałtowych opłat windykacyjnych bez powiązania ich z kosztami faktycznie poniesionymi. Dla przykładu warto przytoczyć wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w W. z dnia 10 listopada 2011 roku w sprawie o sygn. akt XVII AmC 2781/11 (LEX nr 254559) przeciwko innej spółdzielczo-oszczędnościowej kasie kredytowej, gdzie w uzasadnieniu podniesiono, że stan niedoinformowania oraz okoliczności nieprecyzyjnej regulacji czynności windykacyjnych naraża konsumenta na ponoszenie zbyt wysokich kosztów, należy uznać zakwestionowane postanowienie również za naruszające interesy konsumentów w sposób rażąco. Zależy należy, że wysokość kosztów rzeczywiście poniesionych przez pozwaną może znacząco odbiegać od wysokości, którą uzyskuje w związku z zastosowaniem zakwestionowanej klauzuli umownej. Zdaniem (...), niedopuszczalna jest sytuacja, w której okoliczności taka generowałyby dodatkowe źródło dochodów pozwanej kosztem konsumentów.

Kolejnym zarzutem powódki było naruszenie w umowie art. 30 ust. 1 pkt. 16 u.k.k, który stanowi, że umowa powinna określać prawo konsumenta do spłaty kredytu przed terminem. (...) powódki w treści umowy nie określiła procedury i warunków, na jakich koszty kredytu mogły ulec zmianie. Zarzut ten jest niezrozumiały, zwłaszcza, że ustawa w zacytowanym przepisie wymaga wyraźnie zawarcia informacji o prawie konsumenta do wcześniejszej spłaty kredytu i taka informacja w umowie (...) zawarta. Ustawa nie nakłada na kredytodawcę obowiązku zawierania w umowie (...) informacji takich, jak procedura i warunki, na jakich mogły ulec zmianie koszty kredytu. Zależy należało także, że umowa (...) zawarta w 2014 roku, natomiast zagadnienie zwrotu proporcjonalnej części prowizji w takim przypadku pozostawało kwestią sporną w orzecznictwie. Wystarczy wskazać, że powódka powołuje się na wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 11 września 2019 roku sprawie o sygn. akt C-383/18 oraz na (...) N.ższego w sprawie III CZP 45/19 z dnia 12 grudnia 2019 roku.

(...) powódki, pożyczkobiorca nie został poinformowany w treści umowy o dodatkowym koszcie w postaci comiesięcznej składowki członkowskiej. Zarzut ten jest w ocenie sądu bezzasadny, ponieważ opłata ta nie była elementem umowy pożyczki, a wiązała się z członkostwem pożyczkobiorcy w (...). Zgodnie z przepisem art. 3 ust. 1 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych celem kas, z zastrzeżeniem art. 13aa, jest gromadzenie środków pieniężnych wyłącznie swoich członków, udzielanie im pożyczek i kredytów, przeprowadzanie na ich zlecenie rozliczeń finansowych oraz wykonywanie dystrybucji ubezpieczeń na zasadach określonych w ustawie z dnia 15 grudnia 2017 roku o dystrybucji ubezpieczeń. Zgodnie z art. 25 ustawy o (...) kasa tworzy fundusz oszczędnościowo-pożyczkowy będący w dyspozycji kasy, powstający z wkładów członkowskich, o których mowa w art. 12 oraz gromadzonych przez członków oszczędności. Zgodnie z art. 36 ustawy o (...) zasady udzielania pożyczek oraz ich spłaty określa statut kasy. Statut pozwanego w § 10 ust. 1 pkt. 3 obowiązkiem każdego członka kasy jest posiadanie rachunku systematycznego oszczędzania i gromadzenie na nim co miesiąc oszczędności w zadeklarowanej

kwocie, stosownie do regulaminu indywidualnych kont spółdzielczych. Ta minimalna kwota, wynikająca zarówno z regulaminu jak i deklaracji członkowskiej to kwota 15 zł, wskazana w harmonogramie spłaty jako opłata członkowska. (...) zatem konsumentka o obowiązku uiszczenia tej opłaty wiedziała, wynika ona z innej, wcześniej zawartej przez nią umowy z pozwanym. Bez wątpienia także pozwany był uprawniony do pobierania kwoty 15 zł, ponieważ w świetle ustawy o (...) to właśnie nie oszczędności swoich członków może udzielać im (i tylko im) pożyczek. (...) konsumenta w kasie prowadzonej przez pozwanego zatem warunkiem koniecznym dla uzyskania pożyczki, a z członkostwem tym wiązało się ponoszenie określonych opłat, o których pożyczkobiorczyni niewątpliwie wiedziała.

Kolejnym zarzutem powódki było sformułowanie umowy w taki sposób, że zawarta w pkt 29. umowy informacja o prawie odstąpienia do umowy sugeruje, że oświadczenie o odstąpieniu może zostać złożone wyłącznie na formularzu stanowiącym załącznik do umowy. Zarzut ten nie był zasadny. Ustawa wymaga od kredytodawcy, aby zawarł w umowie pouczenie o prawie kredytobiorcy do odstąpienia umowy. (...) umowa (...) zawiera. Fakt dołączenia do umowy (...) w postaci oświadczenia o odstąpieniu od umowy w żaden sposób nie narusza ustawy, a wręcz może być uznany jako gest ułatwiający konsumentowi odstąpienie od umowy w postaci dołączenia do niej gotowego do podpisania druku.

Zarzut naruszenia art. 30 ust. 1 pkt 10 u.k.k. powódka wiązała także z brakiem wskazania warunku determinującego zmianę kosztów kredytu w sytuacji skorzystania z sankcji kredytu darmowego. W pkt 20. umowy określono warunki zmiany kosztów i opłat. Natomiast z treści wskazanego przepisu nie wynika obowiązek zamieszczenia treści art. 45 ust. 1 u.k.k. w treści umowy.

Pomimo powyższych rozważań nie sposób uznać za zasadnego zarzutu pozwanej w oparciu o niezgodność z art. 5 k.c. Poszukiwanie ochrony na gruncie przepisów ustawy o kredycie konsumenckim nie może zostać uznane za nadużycie, nawet jeżeli dochodzeniem roszczeń zajmuje się cesjonariusz masowo skupujący tego typu wierzytelności. Bez wątpienia taka kontrola stosowanych wzorców umownych nie zwalnia w razie stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy nie wpływa pozytywnie na praktyki na rynku usług finansowych w stosunku do konsumentów. Zależy należy, że przede wszystkim należy poszukiwać nie tylko w tekstach ustaw, ale także w orzecznictwie. Dobrym przykładem działania powódki skutkującym uzyskaniem wyroku (...) z dnia 11 września 2019 roku sprawie o sygn. akt C-383/18 oraz (...) N.śszego w sprawie III CZP 45/19 z dnia 12 grudnia 2019 roku, co doprowadziło do zmiany praktyki wielu podmiotów rynku finansowego, w tym pozwanej, w razie wcześniejszej spłaty kredytu konsumenckiego. Co więcej na zarzut naruszenia zasad współżycia społecznego nie może powoływać się pozwana, która stosując opisane wyżej mechanizmy (przede wszystkim pobierając odsetki także od skredytowanych kosztów pożyczki) nadużywa prawa. Kwestia ewentualnego nadużycia prawa cesjonariusza wobec konsumenta pod kątem nieekwiwalentności oświadczeń może być przedmiotem ewentualnych rozważań, jednak bez udziału pozwanej.

(...) na uwadze całokształtu powyższych okoliczności, a w szczególności sprekludowanie powództwa, pomimo zasadności części zarzutów dotyczących rzeczowej umowy, okazało się bezzasadne i jako takie w punkcie I. wyroku podlega oddaleniu na podstawie art. 45 ust. 5 u.k.k.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie II. wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra S. z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804 ze zm.) i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu obciążony powódka kosztami poniesionymi przez pozwaną kosztów procesu, na co składały się: opłata skarbową od dokumentu pełnomocnictwa (17,00 zł) oraz wynagrodzenie

pełnomocnika w osobie radcy prawnego w stawce minimalnej (900,00 zł). Na podstawie art. 98 § 11 k.p.c. od zasądzonej kwoty należały się odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.